

Juuli
1924.

II. aastakäik.

Ilmub üks kord kuus.

Üksik number 25 mk.

Tellimise hind:	Aastas . . . Mk. 300.—	Kuulutuste hinnad:	1 lehekülj . . . Mk. 3000.—
	Pooles aastas . . . " 150.—		1/2 " . . . " 1500.—
	Veerand aastas . . . " 75.—		1/4 " . . . " 800.—
	1923. aastakäik . . . " 50.—		1/8 " . . . " 400.—

Toimetuse ja talituse: Tallinn, Suure Roosikrantsi uul nr. 12. Avatud k. 9—3 p. l. Telefon nr. 10—64

SISU: 1) Kas valitav või palgatav vallasekretäär? 2) Vallakohtute kui hoiu-korra kohtute tegevusse puutuvate seaduste ja korralduste juht. N. Tenneberg. 3) Eesti Maakondade Liidu poolt korraldatavate vallasekretääride täienduskursuste õpekava. 4) Ühendus „Vallaomavalitsuste arvepidamise“ kohta. 5) Teated Maakondade Liidu ja omavalitsuste tegevusest. 6) Harju-, Pärnu-, Järva- ja Petserimaa vallavalitsuste ametnikud ja nende palkade suurus 1924 aastal. 7) Küsimused ja vastused.

Õnnetus käib inimesi mööda —

sellepärast hoidke, et tema Teid ootamata ei taba. — Seda teha võimaldab Teile

Eesti Omavalitsuste Kinnitus Aktsia Selts „OMA“,

kes teostab: **tulekinnitusi,**
elukinnitusi ja
rahekinnitusi.

Madalad preemiad. — Soodsad kinnitustingimised. — Kõik kasu rahvale tagasi.

==== Seltsi juhatus: TARTUS, Lihaturg 7. ====

Omavalitsused, võtke osa Seltsi tegevusest nii aktsiate omandamise, kui ka varanduste „Oma“ seltsis kinnitamisega.

Kas valitav või palgatav vallasekretäär?

Vallavalitsuste kollegiaal asutusteks muutmisega muutus palgatav vallakirjutaja valitavaks vallasekretääriks, vallavalitsuse liikmeks.

See uuendus leidis alguses suurt poolehoidu niihästi valijate kui valitavate poolt. Viimaste poolehoidu põhjuseks oli vallavalitsuse liikme õigus, õigus kaasa otsustada, kuna varemalt ainult vallavanem ja o oli—seaduse järele. Uuenduse halvad küljed on aastate jooksul ennast avaldanud ning ühemeelne poolehoid uuendusele on purustatud. Saadud õigus ei tundu tema omanikkudele sugugi nii raskekaaluline olema, et teda saaks seada puudustele vastukaaluks, sest tegelikult otsustas ka õigusega vallakirjutaja küsimused, tihti peale kõik küsimused, kuigi see vallavanema nimel ja ainuvastutusel sündis.

Paheks kõne all oleva uuenduse juures on ümbervalimine. Vallasekretäär kuulub ühes teiste vallavalitsuse liigetega iga kolme aasta tagant ümbervalimisele. Üs nõukogu valib sekretääri oma tahtmise järele. Senine sekretäär, ka ideaalsem, hoolsam ja asjatundjam ei tarvitse midugi alati uue nõukogu tahtmise järele olla. Selleks võivad oma põhjused olla, mis koguni mujal asuvad, nagu oma mehele kohaandmise vajadus, võimule pääsenud rühma mittekuuluvus jne.

Sekretääride ümbervalimisel ja selle tagajärjel sekretääride vahetamisel on kaks halba külge, üks ametikohustesse, teine ametnikusse enesesse puutuv.

Vallavalitsusel, kui algomavalitsusel ja riikliste korralduste täitjal, on alaline kokkupuutumine kodanikkudega. Vallavalitsusel pole enam kellegile paberit täitmiseks edasi saata. Et ta oma kohusi korralikult täita saaks, peab sekretäär, kelle tegelikul korraldusel kõik sünnib, valda selle elamute asukohte ja kodanikke tarviliselt tundma. See tundmaõppimine nõuab aega. Ka sisemises asjaajamises läheb kõik korralikumalt ja kiiremalt, kui teada on, missugused otsused aastate jooksul tehtud, millal, kus nad seisavad jne. See teadmine hoiab eksisammude ja asjata töö eest ning kiirendab tööd. Ühelgi uuel tulijal neid teadmisi ei ole, mispärast vallad, kus sagedane sekretääride vahetamine, kunagi

uute meestega täielist tööhoogu kätte ei saa.

Tööhoog oleneb, teisest küljest, ka töötajaja isiklise seisukoha kindlustusest. Olla tänaseks, homseks, aastaks ehk kaheks ja siis minna ei tea kuhu, see seisukord tööhoogu ei anna, iseäranis perekonna inimesele, kellel liikumine sugugi kerge asi pole. Ametniku kindluseta seisukord tõmbab mõnegi iseloomu juures töötahtejõust tagasi. Uutele tugevamatele jõududele on see kindluseta seisukord hoiatuseks vallasekretääri kutset valida.

Kuigi, vallanõukogude auks, tunnistama peab, et nad erakonna poliitikat sekretääride valimise juures märksa vähem taga on ajanud, kui kõrgetes kohtades seda tehakse, kuigi suurel hulgal juhtumistel ka vastaspartei mehi tagasi on valitud, isegi neid, kes oma rühmaga valimisele läksid ja hiilgavalt läbi kukkusid, siiski peab küsima, milleks see närvide pingutamine hea on, mille alla iga kolme aasta järele meie 400 sekretääri pannakse. Rahuliku tööga võidaks sel praegusel äreval ajal mõlemad pooled.

Küsimust ei lahenda ka sugugi tagasi valimine ise. Iga tagasivalimisega teenitav leib ei lähe kibeduseta alla. On ka tähtis see, kelle poolt tagasi valitud saada, kellega ühise laua taga otsusi teha ja kelle otsuste eest kaasvastutaja olla. See pole tähtsuseta küsimus. Seda külge oskavad ka sekretäärid hinnata. Mäletan juhtumist, kus 1921 a. ühes vallas äärmiselt pahempoolsed võimule pääsesid ja endise sekretääri ametisse edasi valisid. See aga, enne kui valimist vastu võtta, otsis nende ridade kirjutaja puhkuse kohalt üles, et nõu küsida, kas on sünnis valimist vastu võtta, või mitte.

Saades tagasivalitud rühmade poolt, kellede peale teatud pilguga vaadatakse, ei lange üksi kaasvastutus sarnase valitsuse otsuste eest valitud sekretääri peale, vaid eemalseisjad võivad väga kergesti arvamisessa jääda, et tal, tagasivalitul, pidi ikka midagi ühist nendega olema, et teda valiti. Sarnasest oletusest võib tulevastel valimistel võimule pääsev praegune opositsioon teatud järeldused teha. Palgalisele sekretäärile midagi sarnast arvesse kirjutada ei saa. Olles kunagi ametisse

valitud palgalise ametnikuna, täidab ta oma ülesanded, kõrval seistes võimust ja ametlikult otsustamisest.

Palgalisele ametnikule on tundmata kolmeaasta järgi tulevad närvide pingutamise kuud, ja pikaajaline rahuline teenistus on kindlustatud, kui inimene korralik töömees on. Vallavalitsused vajavad sekretärideks ka ainult viimaseid. Sellepärast, esimeseks tingimiseks vallavalitsuse asjaajamise korralikkuse kindlustamises on viia valitav vallasekretäär tagasi palgatavaks vallasekretääriks.

Selle nõudmise ülesseadimise juures võidakse põhjendatud vastuväitega esineda, nimelt sellega, et ümbervalimine võimaldas ometi lahti saada inimestest, kes oma koha kõrgusel ei seisnud. See võimalus peab olema nii kaua, kui meil mitte kõlbulikke sekretääre leidub. Kahjuks peab aga seda tõeasja kinni naelutama, et ümbervalimiste puhul kõige vähem rõhku on pandud sekretääri kõlbulikkuse peale ja tagasivalitud on uute nõukogude poolt ka need, keda eelmine nõukogu kohtuteel ametist vabastada tahtis. Vallanõukogud ei pane väga paljudel juhtumistel mingit rõhku valitava ametioskuse ja korralikkuse peale. Selle kohta võiks ainsast maakonnast palju tõendusi tuua. Ülepea on raske kinnitada, mida üldiseks mõõdupuuks peetakse. Vallanõukogud on väga vähe

õigust tarvitanud ümbervalimiste puhul mitte kõlbulikkudest sekretäridest lahti saada. Ümber valimised on päevakorrale kutsunud suuremalt osalt järelvalve asutused, kus juures vallanõukogud mõnigi kord korratu sekretääri kaitsjana esinenud.

Korratust sekretäärist lahtisaamise võimalus peab jääma, kuid see võimalus ei tohiks alles kolme aasta järele tulla, kus viga juba väga raske ja kulukas parandada. Sekretääri seisukorra kindlustamisega tuleb ühtlasi kindlustada ka tema peremehe seisukoht, nii et tal õigus on ainult korralikule sekretäärile teenistust kindlustada, kuna oma ülesandele mitte vastav ajaviitmata lahkuma peab. Seda õigust praegusel vallanõukogul ei ole. Ka tema õigusi tuleb suurendada ühiselt sekretäride seisukorra kindlustamisega.

Vallavalitsuse korralikku tööd kindlustaks suurel määral palgatav ametnik-sekretäär ja vallanõukogu õigus igal ajal korratumat sekretääri, ametist vabastada. Muidugi peab see korratust tõestatud olema.

Ühe omavalitsuse seaduse jaoks seadiski Maakondade Liidu nõukogu 19. detsembril 1922 a. põhimõtte üles: „Vallasekretäär on alaline vallavalitsuse ametnik, kuid tema peab ametist lahkuma, kui $\frac{2}{3}$ volikogu üldarvust motiveeritud põhjusel seda nõuab“.

6. juuni 1924.

Vallakohtute kui hoiu-korra kohtute tegevusesse puutuvate seaduste ja korralduste juht.

Kokkuseadnud Viru maakonnaavalitsuse poolt korraldatud vallasekretäride ettevalmistamise kursuste lektor Rakvere-Paide rahukogu alaline liige N. TENNEBERG.

K ü s i m u s e d

J u h t

I. Üldised korraldused.

1. Üldine korraldus kohtuasutuste sisseseadmise kohta Eesti Vabariigis
2. Vallakohtute, kui hoiukorra kohtute, tegevuse jätkamine
3. Vallakohtute asutamise seadus

Ajutise Valitsuse määrus 18-st novembril 1918 a. „Ajutiste kohtute sisseseadmise üle“ — „Riigi Teataja“ Nr. 1 — 1918 a.

Kohtuministri ringkiri 20-st jaanuaril 1919 a. Nr. 4 — „R. T.“ Nr. 4 — 1919 a.

Vallakohtu sead. I. jagu §§ 1—26 ja 43—63.

K ü s i m u s e d	J u h t
4. Vallakohtu ametnikkude tasu küsimus.	a) Kohtuministeeriumi seletus 25-st okt. 1919 a. Nr. 38 — R. T. Nr. 81 — 1919 a.
5. Vallakohtu liikmete ja nende kandidaatide valimine	b) Vab. Val. poolt 12. apr. 1920 a. vastuvõetud „seadus kohtumaksude ja kulude kohta Nr. 165“ § 10 — R. T. Nr. 59/60 — 1920 a.
6. Maakonna Hoolekandekohtude asutamine ja vaestelastekohtude osaline muutmine	d) Riigikogu poolt 2. det. 1921 a. vastuvõetud „Riigiteenijate amtsõitude tasu seadus Nr. 237“ §§ 1, 3, 9 (2 liik), 10 ja 16 — R. T. Nr. 113 — 1921 a. R. T. Nr. 43 — 1923. a. Vab. Val. poolt 20. aug. 1920 a. vastuvõetud „seadus“ vallakohtu liikmete ja nende kandidaatide valimise kohta — Nr. 262“ — R. T. Nr. 131/132 — 1920 a.
7. Seisuste kaotamine ja nendesse puutuvate seaduste muutmine ning sellekohase seaduse osaline maksmapanemine	Vab. Val. poolt 10. apr. 1920 a. vastuvõetud „seadus hoolekandekohtute muutmise kohta — Nr. 140“ — R. T. Nr. 55/56 — 1920 a.
8. Kõigi rahatrahvide kõrgendamine sajakordselt, mis Eesti Vabariigis maksvad Vene seadused sisaldavad	a) Asut. Kogu poolt 9. juun. 1920 a. vastuvõetud „Seisuste kaotamise seadus—Nr. 254“ I. ja II. jagu — R. T. Nr. 129/130 — 1920 a. b) Vab. Val. poolt 20. aug. 1920 a. vastuvõetud „seadus seisuste kaotamise seaduse osalise maksmapanemise kohta—Nr. 255“ — R. T. Nr. 129/130 — 1920 a.
9. Ametlikkude paberite, aktide ja dokumentide hoidmine kohtuasutustes	Vab. Val. poolt 30. sept. 1921 a. vastuvõetud „seadus rahatrahvide kõrgendamise kohta kohtu- ja administratiiv asjus — Nr. 129“ — R. T. Nr. 86 — 1921 a.
10. Kõik asutused ja ametnikud on kohustatud igast pärandisjuhtumisest Otsekoheste Maksude Peavalitsusele teatama pärandusmaksu tasumise järele valvamiseks	Riigikohtu eeskiri kohtutele aktide hoidmise üle — 22-st maist 1922 a. Nr. 490—R. T. Nr. 74/75 — 1922 a. Vab. Val. poolt 12. apr. 1920 a. vastuvõetud „pärandusmaksu seadus—Nr. 199“ — §§ 1—29 — R. T. Nr. 67/68 — 1920 a.
II. Vallakohtute kui hoiukorra kohtute toimetustesse puutuvad seadused.	a) Vallakohtu seaduse II. jao 2 jaotus („Vk. sd. II. ja §“). b) Eestimaa talurahva seadus 1856 a. („E. tr. sd. §“).
III. Päranduste hoiulevõtmise ehk alalhoidmise toimetamine.	d) Liivimaa talurahva seadus 1860 a. („L. tr. sd. §“). e) Balti eraseadus („B. E. §“). g) Tsiivilkohtupidamise seadus (rahu-kohtute ja üldkohtute jaoks).
1. Pärandus ja selle sündimine	B. E. S. §§ 1691, 1692, 1693, 2581, 2853.

K ü s i m u s e d	J u h t
2. Päranduse alalhoidmise vajadus	Vk. sd. II. j. §§ 206, 207, 208.
3. Päranduse alalhoidmise korraldajad ja toimetajad	Vk. sd. II. j. §§ 209 ja 210.
4. Päranduse hoiulevõtmise kord:	
a) kinnipitseerimine	Vk. sd. II. j. § 211. Ts. kp. sd. §§ 1979, 1981, 1982 ja 1989.
b) üleskirjutamine	Vk. sd. II. j. § 212, 213, 162, 163.
d) hindamine	Vk. sd. II. j. § 214 ja 70—74.
c) hoidmine ja hoolekandmine	Vk. sd. II. j. §§ 215—219. Ts. kp. sd. §§ 1011, 1016, 1018, 2003, 2004. B. E. S. §§ 2590, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598.
IV. Eestkoste-asjade toimetamine.	
1. Üleüldised määrused	B. E. S. III j. §§ 267, 268, E. Tr. sd. §§ 1080, 1101. L. Tr. sd. 954.
2. Alaealsus	E. Tr. sd. § 1079. L. Tr. sd. § 953. B. E. S. sd. §§ 269—271.
3. Vanemlik meelevald:	
a) Vanemlik meelevald alaealise lapse isiku ja varanduse üle	E. Tr. sd. §§ 1072, 1073, 1048. L. Tr. sd. §§ 950, 951, 941. B. E. S. §§ 197—224.
b) vanemliku meelevalla lõpetamine ja kitsendamine	B. E. S. §§ 225—240.
4. Vanemlik eestkoste:	
a) üleüldised määrused	E. Tr. sd. §§ 1085, 1086. L. Tr. sd. § 957. B. E. S. §§ 272, 273.
b) isalik eestkoste	E. Tr. sd. §§ 1086, 1081 p. 3, 1067, 1068. L. Tr. sd. §§ 992, 947. B. E. S. §§ 276, 277, 278, 279.
d) emalik eestkoste	E. Tr. sd. §§ 1086, 1087, 1067, 1071, 1068. L. Tr. sd. §§ 959, 985, 986. B. E. S. §§ 280, 281, 282, 283, 284, 285, 1715, 1716.
5) Eestkoste kõrvalistest inimestest:	
a) eestkostjate seadmine	Vk. sd. II. j. §§ 247, 248, 249. E. Tr. sd. 1081. L. Tr. sd. §§ 955, 956. B. E. S. §§ 272, 274, 275, 290, 291, 294, 295, 296, 297, 300, 304, 305, 306.
b) isikud, keda eestkostjateks võib nimetada	E. Tr. sd. §§ 1082, 1084. L. Tr. sd. § 956. B. E. S. §§ 309—321, 324—328.
d) isikud, kes ennast eestkostja kutses võivad vabastada	B. E. S. §§ 329—336.
e) alalise eestkostealuse isiku eest hoolitsemine	E. Tr. sd. § 1094. L. Tr. sd. § 963. B. E. S. §§ 337—352.
g) eestkostja alaealise asemikuna	B. E. S. §§ 353—364.
h) alaealise päralt oleva varanduse hoolekandmine:	
aa) varanduse vastuvõtmine ja korraldamine	Vk. sd. II. j. §§ 250, 251, 252. E. Tr. sd. §§ 1089—1092. L. Tr. sd. §§ 960—962. B. E. S. §§ 365, 373—379.

K ü s i m u s e d	J u h t
bb) varanduse võerandamine	Vk. sd. II. j. §§ 253, 254. B. E. S. §§ 380—389.
dd) varanduse valitsemine	B. E. S. 390—399, 401, 402, 406, 407, 411, 413, 414.
i) eestkostjate aruandmine	Vk. sd. II. j. §§ 255—260. B. E. § 417.
k) eestkostjate kulud ja vaevatasu	B. E. S. §§ 421, 422, 423, 424, 427, 428, 429, 430.
6. Eestkostjate vastutus	Vk. sd. II. j. §§ 261, 262, 263. E. Tr. sd. § 1095. L. Tr. sd. § 964. B. E. S. §§ 431, 432, 433, 434, 435.
7. Kaaseestkostjate vahekord	Vk. sd. II. j. § 251. B. E. S. §§ 437—456.
8. Eestkoste lõpetamine:	
a) lõpetamise põhjused	Vk. sd. II. j. §§ 264, 265. B. E. S. §§ 467—482.
b) lõpetamise tagajärjed	Vk. sd. II. j. §§ 266—271. B. E. S. §§ 483, 485, 486, 489, 490, 491.
9. Vallakohtu kui hoiu-korra kohtu vahekord ülema kohtuastmega	Vk. sd. II. j. §§ 272, 273.
V. Hoolekande asjade toimetamine.	
1. Üleüldised määrused	Vk. sd. II. j. §§ 274, 275, 242, 244—247. B. E. S. § 496.
2. Vaimuhaigete hoolekanne	B. E. S. §§ 497—505. Tsiv. kohtup. sd. §§ 1913, 1924.
3. Raiskajaks tunnistatud inimeste hoolekanne	E. Tr. sd. §§ 1102, 1103, 1104. L. Tr. sd. §§ 969, 970, 971. B. E. S. §§ 506, 509, 510, 511. Tsiv. kohtup. sd. §§ 1928, 1935.
4. Tugita naisterahvaste hoolekanne	B. E. S. §§ 512—515.
5. Äraolijate ja kadunud inimeste varanduse hoolekanne	E. Tr. sd. § 1001. L. Tr. sd. § 954. B. E. S. §§ 516—528. Tsiv. kohtup. sd. §§ 1940, 1941, 1942, 1945, 1947, 1955.
VI. Kaebtused vallakohtu asjades.	Vk. sd. II. j. §§ 287, 288, 289, 121.

Eesti Maakondade Liidu poolt korraldatavate vallasekretäride täienduskursuste õpekava.

I. Riikline korraldus.

1. Riigi elemendid: rahvas, maaalavõim.
2. Riigi võimu tegutsemine: seadusandlus, valitsus, kohus.
3. Riigi vormid ja võimu korraldus nendes: piiramatult ainuvalitsus (absoluutne monarhia), piiratud ainuvalitsus (konstit-

siooniline monarhia), esinduslik vabariik (republik), rahvavabariik; üksikriigid ja ühisriigid — föderatiivsed ja unioonilised.

4. Riigi ja kodaniku vahekord: kodakondsus, kodaniku õigused ja kohused.

5. Eesti vabariigi riikline korraldus põhiseaduse järele:

- 1) Riigikogu, Riigivanem, Vabariigi Valitsus, ministrid ja ministeeriumid, omavalitsus, riigikontroll, riigikohus;
- 2) ministeeriumite korraldus; nende osakonnad (peavalitsused) esitajad ja asutused kohtadel;
- 3) kohtu ja prokuratuuri korraldus, nende tegevuse alad ja alluvus;
- 4) riigi administratiiv jaotus ja kohalike omavalitsuste korraldus: linna, alevi- valla- ja maakonna omavalitsused;
- 5) kodanikkude põhiõigused ja kohused: kaitse ja toetuse saamise kindlustus julgeolekus, valitsemisest ja seaduse andmisest osavõtmine; alinemine riigivõimule ja seadustele, riigikaitse, koormatuste kandmine ja maksude maksmine;
- 6) maksud ja koormatused: naturaalsed, rahalised, isiklised, varanduslised, otsekohesed, kaudsed, riiklised ja kogukondlised, maksude määramine ja võtmine.

II. Seadusetundmine.

I. Üldised mõisted õigusest.

1. Reeglite tarvidus inimeste vahekorradade korraldamises; eetiliste ja õigusliste normide tekkimine ning arenemine; õiguse allikad: komme, seadus.

2. Subjektiivne ja objektiivne õigus: õiguse subjektid ja objektid, füüsiline ja juriidiline isik; õigusvõime ja teguvõime.

3. Avalik ja eraõigus.

4. Õiguse rikkumine ja õiguse kaitse.

5. Süütegu, süüteo objekt ja subjekt ning selle vastutusvõime; karistus ja selle eesmärk; süüteo osad; süüteo tähtsamad liigid ja nende karistused; asjaolud, mis karistust kergendavad või raskendavad.

6. Kohtukord süüteo asjades — kriminaal protsess.

7. Asjaõigus: valdamine; eraomandus, tema mõiste, ulatus, saamise ja kaotamise viisid; ühisomandus, autori ja leiduse õigus, servitut, pant.

8. Kohustusõigus, tema allikad, kindlustused, kestvus ja lõpp; leping, lepingu liigid, lepingu sõlmimine; volitamine.

9. Perekonna õigus: mehe, naise ja laste õigusline vahekord.

10. Pärendusõigus: pärimine lepingu, testamendi ja seaduse järgi; testamendid:

süüsõnalised, kirjalikud, kodused, avalikud; pärijatele jäänud varandus, päranduse avamine ja hoiule võtmine.

11. Eestkoste alaealiste üle; hoolsus päranduse, kadunute ja pillajate varanduse, teguvõimetute nõdrameelsete ja pimedate üle.

12. Kohtukord kodanliste asjades — tsiviilprotsess; nõudehoiueestkoste — hoolduse asjad.

13. Administratiiv kohtu kord; administratiivkohtule alluvad asjad.

14. Seaduse andmise ja muutmise kord: seaduse algatus, seaduse eelnõu valmistamine, seaduse vastuvõtmine, väljakuulutamine ja maksmahakkamine; põhiseadus, harilik seadus, eriseadus erakorraline kaitse-seadus (sõjaseadus).

15. Seaduse jõud aja, maaala ja elanikkude suhtes.

16. Seaduse seletamine.

17. Administratiivsed määrused ja korraldused (instruktsioonid, juhatuskirjad, ringkirjad); administratiivsed karistused.

2. Seadused.

1. Eesti Vabariigi põhiseadus 15. VI. 1920 a. (R. T. N. 113/114 1920 a.)

2. Omavalitsuse järeelvalve seadus 19. X. 1919 a. (R. T. N. 78 — 1919 a.)

3. Seadus ajutise omavalitsuse korralduse kohta Eestis 30. III. 1917 a. (Seadl. ja korrald. kogu Nr. 173 — 1917 a.)

4. Eesti omavalitsuse seaduse 30. III. 1917 a. maksmapanemise määrus 22. VI. 1917 a. (Seadl. ja korralduste kogu Nr. 173 — 1917 a.)

5. Eesti omavalitsuse seaduse 30. III. 1919 a. teostamise juhtnõõrid 22. VI. 1917 a. (seadl. ja korralduste kogu Nr. 173 — 1917 a.)

6. Semstvoseadus (sead. kogu II. k. 1915 a.) selle muutmise seadus 9. VI. 1917 a. (sead. ja korralduste kogu Nr. 157 — 1917 a.)

7. Vallasemstvo seadus (seadl. ja korralduste kogu Nr. 122 — 1917 a.)

8. Eestimaa talurahva seadus 5. VII 1856.

9. Liivimaa talurahva seadus 13. XI. 1860 a.

10. Vallakogukonna valitsemise seadus 19. II. 1866 a. (Sead. k. I. k. 1892 a. üld. korrald. § 18 lisa 1912 a.)

11. Üldine kubermangu korraldus (S. K. II. k. 1892 järg 1906 — §§ 13, 18, 19, 21,

53, 57, 66, 83, 89, 90, 95, 105, 115, 130, 132, 134, 135, 140, 148, 150—155, 160—163, 170, 174, 176, 179—191, 718, 730, 734—743, 745, 746, 799, 800, 802—824, 847—849.

12. Üldine arveseadustik (S. K. VIII. 1. 2. j. 1857 järg 1910 a.) §§ 1, 5—7, 10—15, 16—20, 34—49, 50—56, 57—61, 72—75, 76, 78, 86—89, 102—104, 147—160, 166—170, 172—177, 191, 193—195, 216—218, 222, 232, 234, 253—257, 259—266, 271—275, 284—304, 320 lisa, selle muudatus 8. III. 1923 a. (R. T. N. 43 — 1923 a.).

13. Tempelmaksu määrustik 24. VI. 1918. (Verordnungsblatt für Liiv. und Estland Nr. 28 — 1918. Eiff. Nr. 317) ja tempelmaksu tariif (R. T. N. 71/72 — 1920 a.) selle muutmised; 3. XI. 1920 a. (R. T. N. 141/242 1920 a.) 29. VI. 1922 a. (R. T. N. 88 1922 a.).

14. Otsekoheste maksude seadustik (S. J. V. k. 1914.) §§ 444, 447—449, 453, 455—471, 489, 492, 494—508, 579—589 muudatused ja täiendused 10. XII. 1919 a. (R. T. Nr. 110/111) 12. IV. 1920 a. (R. T. Nr. 61/62 — 1920 a.) 22. XII 1920 a. (R. T. Nr. 1 — 1921 a.) 3. I. 1921 a. (R. T. Nr. 4 — 1921 a.) 12. IV. 1921 a. (R. T. Nr. 35 — 1921 a.) 9. III. 1923 a. (R. T. Nr. 44 — 1923 a.).

15. Kogukondliste kohustuste seadustik (S. K. IV. k. 1899 a. järg 1910 a.) §§ 261—272, 274—284, 289—295, 299, 300—305, 315, 318—320, 325, 454—463, 466—478, 548, 569—574, 577, 578, 583—586, 595, 598—601, 614, 635, 638, 641, 643, 645, 646, 648—659, 675—684, 704, 719, 721.

16. Teedeseadustik (S. K. XII. k. I. j. 1916 a.) §§ 110, 111—116, 118, 122, 123, 125—143, 800, 805—807, 811—813, 817, 818, 861—877, 885—888, 924—928.

17. Väeteenistuse kohustuse seadustik (S. K. IV. k. 1915) §§ 152—155, 157—170, 193, 195, 201—221, 229—232, 235, 236, 303—306, 308—318, 325, 336, 340—343, 344—349, 353, 354, 361, 474—511, selle muudatused 8. II. 1923 a. (R. T. Nr. 26 — 1923 a.).

18. Vangistuste seadustik (S. K. XIV. k. järg 1910 a.) §§ 129—152, 372, 379, 405, 408, 410—515.

19. Kogukondliku hoolekande seadustik (S. K. XIII. k. 1915) §§ 1, 3, 15, 16, 19—21, 26, 29—31, 35, 51—54, 163, 168, 700, 703.

20. Arstiseadustik (S. K. XIII. k. 1905 a.) §§ 159, 641, 650—653, 656, 658—669, 713—715, 722, 723, 740, 745—748, 750, 756, 1106, 1123—1125.

21. Põllumajandus seadustik (S. K. XII. k. 2 j. 1903 a. järg 1910 a.) §§ 21, 24, 46, 46¹, 164—180, 182, 188, 190—193, 321—323, 331—338, 340—344, 346, 348—357.

22. Ehitusseadustik (S. K. XII. k. j. 1900 a. 1910 a.) §§ 11, 161, 163, 165¹, 166, 172, 174—176, 212, 213, 216—234.

23. Kaubandusseadustik (S. K. XI. k. j. 1903 a.) §§ 502—506, 509—517, 664, 666—668, 754—756, 758, 760—765, 770—774, selle muutmise 8. II. 1923 a. (R. T. Nr. 26 — 1923 a.).

24. Aktsiisiseadustik (S. K. V. k. 1901 a. järg 1910 a.) §§ 102—107, 608, 1053—1055, 1160, 1268—1270.

25. Vastuvaidlemata nõudmiste seadustik (S. K. XII. k. 2 j. 1910 a.) §§ 1, 3, 7, 11, 14, 40, 41, 78, 103, 140, 142, 310—313, 318, 324.

26. Vallakohtu seadus (S. K. XVI k. I. j. 1914 a.) §§ 1—6, 18—26, 43—46, 47, 53—63, 206—219, 242—275.

27. Notarialseadustik (S. K. XVI. k. j. 1914 a.) selle muudatused 1. IV. 1919 a. (R. T. N. 24 — 1919 a.) §§ 72, 73, 83, 90, 100—103, 130, 132—135, 332—335.

28. Tsiviil kohtu pidamise seadustik (S. K. XVI. k. I. j. 1914 a.) §§ 47, 48, 62—68, 76, 248, 250, 283, 285, 434, 452—455, 880—885, 978, 1149, 1222⁹, 1282—1293, 1295¹, 1297, 1913, 1928, 1940, 1973, 2009, 2010, selle muudatused ja täiendused 8. III. 1923 a. (R. T. Nr. 43 — 1923 a.).

29. Kriminaal kohtu seadustik (S. K. XVI k. I. j. 1914 a.) §§ 3, 44, 48—51¹, 52², 53, 56—59, 61, 191, 250—261, 278¹, 279, 378—385, 389—394, 416, 435, 485—488, 581, 1129—1131, 1133—1138, 1140—1142, 1143—1147.

30. Läänemere kubermangude seaduste kogu (Balti eraseadus) III. köide.

31. Nuhtlusseadustik (kriminaal kodeks) (S. K. XV. 1885 a. järg 1910 a.).

32. Rahukohtunikudelt peale pandavate nuhtluste seadus (S. K. XV. k. 1914).

33. Uus nuhtlusseadustik (kriminaal kodeks) (S. K. XV. k. järg 1909 a.) maksmapandud osad.

III. Eestikeel.

I. Häälikõpetus. Häälikute laad ja liigitelu. Eesti keele ortograafia ehk õigekirjutuse põhieglid. Silp. Rõhk. Häälkute pikkus ja muutmise. Astmevaheldus.

2. Sõnaõpetus. Sõna osad. Sõnade

liigid. Sõnade muutmine: käänamine ja pööramine. Võrdlusastmed. Abisõnad. Sõnade kokkukirjutamine. Sõnade tuleamine. Võõrsõnad Eesti keeles.

3. Lauseõpetus. Lause ja lause liikmed. Lausete tuletamine ja ühendamine. Kirjamärgid. Kirjasead.

IV. Asjaajamine.

1. Vallanõukogu alal.

Vallanõukogu võimkond; vallanõukogu koosolekud; nõukogu protokollid; otsuste täitmine.

2. Vallavalitsuste alal.

Vallavalitsuse võimkond; vallavalitsuse koosolekud; vallavalitsuse protokollid; jooksvate asjade otsustamine ja täitmine.

3. Registreerimise ja dokumentidega varustamise alal.

Valla elanikkude registreerimine, maa- raamatud, kohtulikult karistatute nimekiri, isikutunnistused; piiritustshekid.

Hobuste registreerimine; hobuste passid.

Tunnistused, tõestused, volitused, ära- kirjad protokollidest, otsustest, dokumenti- dest ja kirjavahetustest.

Ärakiirjade ja allkiirjade tõestamine.

4. Riigikogu, maakonnannõukogu ja vallanõukogu valimiste ja rah- vahääletamise alal.

Hääleõigusliste kodanikkude nimekir- jade vastuvõtmine; valimiste ja hääletuste käik; tulemuste väljaarvamine ja kindlaks määramine; kaebtused ja protestid.

5. Vallaomavalitsuse majapidam- ise alal:

Valla varandused, kapitaalid, asutused ja ettevõtted ning nende üle valitsemine; valla kassa ja erikapitalid.

Omaavalitsuste ja riiklised maksud, nende määramine; maksuteated maksja- tele; vastulaused; maksude sissenõudmine; riigi ja maaomavalitsuste maksude edasi saatmine.

6. Üldiste avalikkude kohus- tuste alal.

Teedekorraspidamine: teede jaotus teetegemiskohuslaste vahel; materjaalide

muretsemine; rahalised kulud ja nende jaotus; järeelvalve.

Küütide andmine.

Korterite muretsemine-

Vangide pidamine, toitmine ja edasi saatmine.

Väeteenistuste kohuste korraldamine rahvaväkke kutsutavate nimekirjad; reservi ja puhkusele lastute registreerimine; kaitse- väele kõlbulikkude hobuste registreerimine; rahvaväe mobilisatsioon.

7. Hariduse alal.

Algkoolide asutamine, registreerimine ja üleväljapidamine Ehitusplaanid ja eel- arved. Koolimajade ehitamine, paranda- mine ja üürimine. Koolimaad. Inventaar ja õpeabinõud.

Kooli kohustus, kooliaeg ja õpilased. Koolijuhatajate ja õpetajate valimine ja registreerimine.

Kooli hoolekogud ja valla koolivalitsus, nende koosseis ja kohustused.

8. Hoolekande alal.

Hoolekanne abitude haigete, tööjõuetute, vanade, vigaste ja nõdrameelsete ning leitud laste eest. Arsti abi andmine.

Hoolekande viisid.

Pensioonid.

9. Tervishoiu alal.

Valve tervishoidlise puhtuse ja korra järele.

Hakkavate haiguste vastu võitlemine. Kaitse rõuged.

Surnute transporteerimine ja matmine.

10. Kohaliku rahvamajanduse alal:

Maakorraldus. Tulekustutamine. Abi- andmine veeuputuse ja muude loodusliste õnnetuste puhul.

11. Üldise korra ja julgeoleku alal.

Riigivalitsuse korralduste täitmine. Korra alal hoidmine. Valve seaduse ja sund- määruste täitmise järele. Tööstuse ja äri- asutuste revideerimine.

12. Kohtu alal.

Süüdistuste tõstmine; avalik ja erasüü- distus. Ameti asutuste nõudmise ja kost-

mise kord. Revisjoni kaebtused. Kohtu otsuste täitmine. Kohtuvõimude kutsete ja teadete kättetoimetamine. Kaastegevus paiklisel ülevaatusel, juurdlusel, varanduse üleskirjutamisel ja müümisel.

Valla kohtu moodustamine, ülevalpidamine, ja selle võimkond. Eestkoste ja hoolduse seadmine. Varanduse hoiule võtmine ja valitsemine. Eestkoste ja hooldajate määramine, nende õigused, kohused ja ametist vabastamine. Eestkoste ja hoolduse lõpetamine. Vallakohtu kirjavahetus.

13. Statistika alal.

Statistika tähtsus.

Andmete kogumine, korraldamine ja läbitöötamine.

14. Kirjatoimetuse alal.

Kirjade registreerimine, täitmine ja kirjakogudesse jaotamine. Arhiivi korraldus.

V. Raamatupidamine.

1. Üldmõisted arvepidamisest ja selle otstarbest.

2. Arve teooria. — Inventuur ja inventaar. Aktiva. Passiva, Omakapital. Bilans. Arve. Debet. Kredit. Saldo. Muudatused aktivas ja passivas. Operatsioonid ehk läbikäigud. Arvete korrespondeerimine, debiteerimine ja krediteerimine. Arvete liigitelu (klassifikatsioon)—varanduse, resultadi ja segaarved; aktiva ja passiva arved. Arvete kokkuvõtmine, avamine ja lõpetamine: bilansi arvega, kapitali arvega, saldodega.

3. Arveraamatute teooria. — Kronoloogilised ja süstemaatilised arveraamatud. Arvepidamise põhiraamatud ja abiraamatud. Arveraamatutesse sissekannete lausendid ja nende alused—tõendavad dokumendid. Arvepidamise meetodid ja arveraamatute vormid.

4. Arvepidamine vallavalitsuses. Valla varanduse koosseis, selle liigitamine ja arvestamine: kinnisvara, vallasvara, erikapitaalid, saada olevad võlad ja maksta olevad laenud, eelarvelised tulud ja kulud, omavalitsuse ja riigi maksud, läbikäivad summad.

Arvepidamise alused: eelarve; maksu määrad; maksu jäotused; maksu teadaanded; maksu käsud; raha saate- ja sissenõudmise kirjad; tulukviitungid ja nende kontsused; kuluarved ja kulukviitungid ning nende tempelmaksustamine.

Arveraamatud, nende avamine ja pidamine: a) põhiraamatud — kassaraamat, pearaamat; b) abiraamatud — maksude- raamatud, materjaalide raamat, väärtpaberite ja hoiusummade raamat, varanduste raamat; d) eelarvelised raamatud — eelarveliste tulude ja kulude raamatud.

Pearaamatu eriarved. Arvete korrespondeerimine, debiteerimine ja krediteerimine. Arvete avamine ja lõpetamine.

Raamatute kokkuvõtmine ja võrdlemine — kuu ja aasta kokkuvõtted. Kuu bilans. Vead ja nende parandamine. Raamatute lõpetamine. Aruanded. Revisjon.

Õiendus „Vallaomavalitsuste arvepidamise“ kohta.

V. A.

„Maaomavalitsuse“ toimetusele.

Palun avaldada Teie kuukirja järgnevas numbris järgmise õienduse:

„Maaomavalitsuse“ Nr. 5., käesoleva aasta mai kuul, pealkirja all „vallaomavalitsuste arvepidamisest“ kirjutab hr. H. Neuhaus muu seas: „Siseministeeriumi poolt valmistatud raamatupidamise kaval, n. n. kahekordsel eelarvelisel Itaalia raamatupidamisel, on ka oma puudused, mis valla raamatupidamist tüütavaks ja keeruliseks teevad ja mõninga vildaku näitega arusaamatusi tekitab. Siin oleks pidanud abiraamatute arvü vähendama, kavandid

kokku tõmbama, eelarve korrespondeerimist põhiraamatutest välja jätma, sissekanne koondamise viisi lihtsustama jne. On märgata, et autor omavalitsuse arvepidamise tüübides ja võtetes vilumata on, mispärast ka terve kava kohmakasraskena välja kujunes“ . . .

Eeltoodud oletused sunnivad mind, selle kava autorit, õiendama esiteks seda, et ma omavalitsuse alal kuni senini järgimööda kolmkümmend aastat olen töötanud, olles tegev meie omavalitsuste kõigis tüüpides: valla-, maakonna-, linna- ja aleviomavalitsuses. Sealkõrval olen osa võtnud meie ühiskondlike igast liigist organisatsioonide juhtimisest, alates küla raamatukogu seltsist,

masinatarvitajate ja piimatalituse ühisustest kuni suuremate põllumeeste- ja haridusseltsideni, tarvitajate ühisusteni ja rahaasutusteni, kus pea igalpool tuli tegemist teha eriti just ka nende arvepidamisega, seda mitmel pool sisse seada ja korraldada . . .

Teiseks pean öiendama, et minu poolt vallavalitsuste tarvis väljatöötatud arveraamatute vormid ja näitliku arvepidamise kava vaatas läbi siseministri hr. Einbundi määratud komisjon, millest võtsid osa: 1) üldiselt tuntud meie vanem eriteadlane raamatupidamise alal hr. Margens, kauaaegne kaubanduskooli direktor Tartus ja praegu raamatupidamise kursuste juhataja Tallinnas, kelle nimele on pühendatud raamatupidamise õpiraaamatuid ja kellelt on saanud omad teadmised suur osa meie raamatupidajatest; 2) riigikassa juhataja abi hr. M. Jantson, kes mitmed aastad Prantsusmaal ühe suurema asutuse keskraamatupidamises juhtival kohal tegev on olnud ja kes praegu meie riigi arvepidamist juhib; 3) Harju maakonnaavalitsuse esimees, selle administratiivosakonna juhataja ja maakondade liidu juhatuse liige hr. M. Krusemann, kauaaegne omavalitsuse tegelane, ja 4) linnade liidu instruktor raamatupidamise alal hr. H. Neuhaus.

See komisjon kuulas ära ja arutas läbi ka kõik hr. H. Neuhausi poolt minu arvepidamise kava ja arveraamatute vormide kohta ettetoodud arvamise ja vastuväited, kuid ei pidanud neid asjalikkudeks ega leidnud võimaliku olevat neid pooldada, vaid tunnistas minu poolt väljatöötatud arvepidamise kava ja arveraamatute vormide teoreetiliselt õigeteks ja praktiliselt otstarbekohasteks.

Samasugusele jaatavale, heakskiitvale otsusele jõudis ka Vabariigi praeguse Valitsuse poolt määratud komisjon siseministri ja rahaministri riigikontrolööri osavõtetel, kus viimase esitajad ei vaielnudki niipalju minu poolt väljatöötatud arvepidamise kava ja arveraamatute vormide otstarbekohasuse vastu, kuivõrd kahtlesid vallasekretäride oskuse ja võimete juures, arvates, et need eelarvelise kahekordse raamatupidamisega toime ei saa.

Kui nüüd nende, siinkirjeldatud tõelikkude asjaolude juures hr. H. Neuhaus, kelle arvamise teised komisjoni liikmed ei jaganud ega õigeks ei pidanud ja kelle ainuteadmised ja ainuautoriteetlikkus senini tundmatud ja tunnustamatud on, teiste lugupeetud tegelaste kompetentseid otsusi

ignoreerides avalikus ajakirjas alasti ütelustega oletab „puudulikkust“, „vildakust“, „vilumatust“ jne., ilma et tal oma oletuste põhjenduseks ühtki näidet või midagi asjalikku ette tuua oleks, siis illustreerib see ainult hr. H. Neuhausi iseäralikku, temale omapärast arusaamist ja asjatundmist.

A. Loorits.

Tallinn,

23. juunil 1924. a.

Siseministeeriumi Omavalitsuse asjade Peavalitsuse maaasjade juhataja.

„Vallaomavalitsuste arvepidamisest“ autori vastus öienduse peale.

Sapiline vihavaling, iseäranis öienduse lõpul, langes osaks isikule, kes tohtis mööda minnes riivata paari tagasihoidliku märkusega hr. L. arvepidamise kava, mis õnnetuks paari „eriteadlase“ heakskiitvat resolutsiooni peal kandes kuude kaupa ühest komisjonist teise kinnituse otsimiseks ringi rändab. Sellest see vaenuline olek „tundmatu“ ja „tunnustamatu“ vastu, kes julges esimeses komisjonis kolm lehekülge tehnilist laadi märkusi puuduste kohta esitada, nii et komisjon, vaieldes pikemat aega Itaalia ja Ameerika viisilise raamatupidamise üle, tähendatud tehnilisi puudusi paari tunni jooksul üldse ei suutnud läbi arutada. Terve see koosolek pühendus pealiskaudsetele läbirääkimistele, ilma et küsimusi otsustada, hääletada või nende kohta kindlat seisukohta võtta. Ning ennäe hirmust õnnetust: keegi komisjonis ei pooldanud minu märkusi! Kuid kuda oli lugu näiteks kuulsa „omakapitaali“ arve nimetusega, mida ma komisjonis eriti vildakuks pidasin? Tähendab, autor oli sunnitud seda parandama, võttes kavasse „omakapitaali“ asemele „varanduste“ ja „tagavara“ kapitaalide arveid ning lisades veel pealekauba valla sekretäridele armsaks ajaviiteks „varanduste kasvamise ja kaenamise“ arve mida eelarveline raamatupidamise süsteem üldse ei tunne, ega tunnista.

Ka kohatu elulookirjeldus ning eriteadlaste ülistamine asja ei muuda, sest puudused jäävad ikkagi puudusteks, nagu hr. L. minu märkustest, lõpetades jne, sõnasõnalt välja loeb. Küllalt neistki näidetest, millest iga omavalitsuse arveteadlane teatud otsusele jõuab ja järeldada suudab, kuivõrd „alasti“, ehk õigem ebavõtetega,

ilma mingisuguse aluseta, hr. L. õiendada katsub.

Arvan, et sarnase õienduse puhul oma seletusega liiga palju ruumi raiskasin. Ka kava üksikasjalise arvustamise, näidates selle puudusi ja vildakusi, loen praegu otstarbetuks, sest nähtavasti antakse valla-valitsuse raamatupidamise korraldusele uus

käik, kus see nii kui nii parandusele või ümbertöötamiseks võetakse.

H. Neuhaus.

Toimetuse järelsõna: Et mõlemad pooled oma sõna ütelnud, vaieluse all olev kava suurele hulgale lugijaist ka tundmata, lõpetame sellega vaieluse kõne all oleva artikli üle.

Teated Maakondade Liidu ja omavalitsuste tegevusest.

Omavalitsuste kongressi

ajaks on Maakondade Liidu juhatus poolt 19. ja 20. sept. ära märgitud. Maakondade Liidu poolt soovivad päevakorra punktld ja kõnelejad on ka juba ära määratud.

Märgukiri Teedeministeriumile.

Maanteede valitsuse poolt teede ja sildade ehituse üleandmise puhul maakonnavalitsustele kasutada antud inventaari hinna katmiseks on Teedeministeriumi poolt korraldus tehtud tänavu suviste teede ehitusteks väljaantavatest summadest 50% inventaari väärtusest kinni pidada, missugune % mõnes maakonnas kuni miljon marka välja teeb.

Et riigieelarve korras maakonnavalitsustele antavad summad varem kindlaks määratud tööde peale kindlate eelarvete järele määratud, ei ole nendest krediitidest inventaari hinna kinnipidamine õige ja võib kergesti töö lõpetamise takistajaks saada. Maakonnavalitsused töötavad ka kindlate eelarvete piires, mispärast neil võimalus puudub tekkivaid suuri auke täita. Pealegi puudub Teedeministeriumil seadusline alus Maanteede Valitsuse varandusi likvideerida, sest täh. valitsuse likvideerimise otsus puudub.

Nimetatud põhjustel palub Liidu juhatus Teedeministeriumile saadetud märgukirjas maakonnavalitsustele kasutada antud inventaari hinna kinnipidamisest tänavu loobuda.

Kaitset veoautode vastu!

Mitmel pool veetakse tööstuse saadusi veoautodel. Sarnaste vedude juures liiguvad veoautod järjekindlalt teatud traktisi mööda. Sarnase veo tagajärjed on teada. Ühel pool teatakse sildade murdumist ja

nõutakse nende kiiret ümberehitust, et autod aga liikuda saaks, teiselpool künnavad rasked auto rattad kruusatee päris üles. Tihti ei saa maakonnavalitsus nende autode pealt ka pennigi automaksu, olles mujal registreeritud. Vähe veel sellest. Nupukad palkide ja laudade vedajad kasutavad mõnel pool end. kahe rattaga sõjavankri autokäruks palgi või laudade otste all, nagu talvise veo juures kelkusi tarvitakse. Nende vankrite kitsad rattad löikavad raske koorma all teepinna põhjani läbi. Kõigesuuremad teede lõhkujad on isesõitjad autukatlad, mida mõnel pool raskuste vedamiseks tarvitama hakatud.

Arvesse võttes suurt teede lõhkumist pööras Maakondade Liidu juhatus Teedeministeriumi poole, et see sundmääruse väljaannaks, millega üle 3 tonniste veoautode sõit kruusatee peal täiesti ära keelataks, kuna kuni 3 tonniste kõvakumidega veoautode tarvitusele võtmise ees kindlate vedude tegemiseks tulevad autod vastavas maakonnavalitsuses registreerida ja auto omanikul kohustus anda, et tee lõhkumise puhul ta selle kordaseadmise kulud kannab. Täiesti ära keelata tuleb isesõitjate aurukatelde tarvitamine raskuste vedamiseks avalikkudel teedel.

Kinnisvara hindamise maakonna komitee esimehed

on väga vähesel määral hindamise tööde käigust maakonnas informeeritud. Tööd toimetatakse vanemate hindajate poolt. Et võimaldada hindamise maakonna komitee esimeestel asjaga lähemalt tutvuneda, palus Maakondade Liidu juhatus Rahaministri korraldust, et täh. komiteede esimehed kinnisvara hindamise Peakomitee koosolekutest kutsutaks osavõtma, nagu seda seadus ka ette näeb.

Harjumaa vallavalitsuste ametnikud ja nende palgad 1924 aastal.

Järje Nr.	Valla nimetus	V a l i t u d		Ametnikkude palgad kuus mk.				Elanikkude arv vallas
		Vallavane- maks	Sekretää- riks	Valla- vanem	Valla- vanema abid	Sekre- täär	Kooli- vanem	
1	Alavere	M. Rebase	J. Pöder	1500	900	6000	40	1467
2	Anija	J. Kranfeldt	K. Johanson	1500	1000	6000	—	1948
3	Hageri	J. Hermann	M. Siims	1500	500	7000	—	2559
4	Harku	A. Korsen	M. Sellin	3000	1500	8000	500	3107
5	Ingliste	J. Schleicher	V. Davidov	800	500	5000	300	1178
6	Juuru	J. Raspel	A. Tobias	2500	500	12000	—	2990
7	Järvakandi	R. Palso	J. Verro	2000	1000	6000	200	1759
8	Jõeletme	J. Niikmann	J. Mühlberg	1000	750	6000	250	2600
9	Kaiu	H. Rasson	J. Helm	500	250	5000	83.33	1492
10	Kabala	J. Kalm	G. Günther	1000	350	5000	100	762
11	Kehtna	A. Tõnson	K. Eerik	3000	1500	7500	—	2060
12	Keila	J. Reinbal	K. Vasko	3000	1000	13000	—	4926
13	Kiiu	J. Rebane	E. Stein	1500	458.33	7000	—	1516
14	Kernu	K. Reintamm	A. Abram	1200	400—700	7500	200	1646
15	Kloostri	J. Ridbek	H. Pisang	3000	800	7000	500	4813
16	Kodasu	H. Kuusmann	V. Luberg	1000	400	8000	—	1240
17	Kohila	A. Starkopf	J. Raaksim	2500	800	10000	—	3578
18	Kolga	A. Kranfeldt	J. Roosioks	3000	1000	7500	700	4015
19	Kuimetsa	J. Krüppelmann	A. Kleesmann	500	200	5000	—	957
20	Kuivajõe	J. Kutok	T. Hommik	1800	500	6000	166.66	2502
21	Kurna	M. Rosenfeldt	M. Tapp	1500	600	7000	600	1692
22	Kõnnu	J. Andrespuk	J. Pajupuu	1500	500	7000	500	3999
23	Laitse	J. Gefria	A. Valk	516	258	4000	—	825
24	Nabala	A. Vaino	E. Arro	2500	1000	6000	40	827
25	Naissaare	O. Rosen	H. Vesterblom	41	16	2000	—	261
26	Nehatu	H. Sommerling	M. Luu	3000	2000	8000	200	2533
27	Nõva	A. Kõrvemann	P. Tamberg	666	291	6000	—	1004
28	Pakri	T. Nymann	G. Pöhl	150	150	1800	—	354
29	Peningi	J. Lass	R. Välja	1800	800	5500	100	2487
30	Prangli	V. Lillevors	J. Pendis	400	100	3000	—	520
31	Raasiku	A. Kõrgemäe	J. Agurajuja	2000	400	6000	41	1813
32	Rae	J. Promann	E. Argus	2000	525—400	8000	400	3538
33	Raiküla	H. Isakõnnu	A. Kalberg	1250	300	6000	—	1468
34	Rapla	J. Hamburg	J. Kasemets	4000	416	10000	500	5441
35	Ravila	A. Orull	P. Nurk	2000	1000	6500	83	2023
36	Riisepere	J. Villenthal	J. Kulderknup	1500	650—800	8000	—	2655
37	Saue	J. Tasmuth	G. Lauter	2000	500—1000	10000	500	2449
38	Saku	A. Altof	M. Trimmann	1000	300	5000	—	978
39	Trügi	M. Tõnus	H. Klandorf	1500	500	6500	300	3269
40	Varbola	E. Meresma	J. Virma	2000	1000	7000	—	1796
41	Viimsi	A. Piilberg	H. Starkopf	2000	1000	7000	—	1425
42	Vihterpalu	J. Vahemann	J. Mantof	1250	500	7000	—	957
43	Vääna	H. Aruvald	K. Pärdü	2000	500	5000	83	1521
44	Nõmme alev	G. Oja	H. Pumbo	14000	12000	10000	1000	5151

Teated Pärnumaa vallavalitsuste ametnikkude ja nende palga
suuruse üle 1924 a

Järjekorra Nr.	Valla nimetus	V a l i t u d		Ametnikkude palgad kuus markades				Elanikkude arv vallas
		Vallavane- maks	Sekretää- riks	Valla- vane- male	Valla- vanema abidele	Sekre- täärile	Kooli- vane- male	
1	Abja	J. Nugis	J. Timmermann	500	200	8.600	—	2.928
2	Are	H. Höövel	A. Klein	1.000	500	5.500	—	943
3	Audru	J. Peterson	J. Niemann	1.225	500	5.400	300	2.176
4	Enge	K. Gustavson	J. Samon	800	500	5.000	—	1.606
5	Hallinga	H. Rehe	V. Tamberg	800	300	5.000	100	1.010
6	Häädemeste	M. Männik	A. Tamm	1.500	800	6.833	—	1.941
7	Jäärja	A. Kartohvel	G. Peterson	900	300	7.250	150	1.210
8	Jõõpre	P. Agasild	A. Reimets	1.000	500	5.600	—	791
9	Kaelase	M. Uva	M. Madisson	800	500	6.400	—	803
10	Kaisma	K. Veeber	M. Janson	1.000	400	4.500	50	1.165
11	Karksi	Joh. Karu	A. Ennok	2.000	750	6.000	—	2.596
12	Kihnu	G. Laos	M. Järv	500	250	4.000	—	1.113
13	Kilingi	M. Oksermann	P. Gerberson	1.200	600	7.200	—	1.765
14	Koonga	J. Kommeson	H. Tamm	2.000	500	9.000	—	2.822
15	Laatre	J. Jakobson	J. Pärman	600	250	6.400	—	854
16	Laiksaare	J. Kamdron	O. Kuuskler	1.000	800	6.000	300	2.008
17	Lelle	M. Bergert	A. Tomson	2.000	500	6.000	—	1.873
18	Orajõe	M. Rääk	J. Leemet	1.000	500	6.400	—	2.467
19	Pati	H. Jõets	E. Juurikas	1.000	600-800	7.700	—	1.877
20	Penuja	P. Prigask	P. Lippert	750	500	3.400	—	685
21	Polli	R. Kirp	N. Veevo	1.466	500	5.400	—	1.663
22	Pornuse	E. Kivistik	A. Pihlap	1.000	250	6.400	—	1.399
23	Pöögle	A. Arro	A. Suurmats	416	83	4.500	—	640
24	Reiu	J. Must	M. Tau	400	200	5.000	—	404
25	Sauga	M. Messimas	A. Koger	1.500	1.000	5.900	200	2.033
26	Seli	A. Krous	K. Matson	1.000	500	5.900	100	2.136
27	Suigu	J. Thomson	M. Martin	500	250	4.000	—	458
28	Taali	A. Laas	J. Roosmann	2.000	1.000	7.400	166	2.629
29	Tahkuranna	M. Miller	K. Martinson	1.200	450	6.000	—	1.864
30	Talli	J. Mitt	J. Hirt	1.500	1.000	6.200	—	1.599
31	Tammiste	M. Schenk	G. Holtzen	1.000	500	5.400	37	938
32	Tori	P. Toom	A. Puussar	3.000	1.500	7.000	—	3.967
33	Tõstamaa	J. Sutt	A. Soo	2.000	800	7.400	—	2.341
34	Uue-Kariste	P. Semper	A. Nimrod	1.000	500	4.900	—	1.015
35	Uue-Vändra	A. Kull	H. Raid	1.500	750	9.000	—	2.653
36	Uulu	J. Laur	R. Meibaum	1.500	500	6.000	—	1.795
37	Vana-Kariste	J. Maksim	M. Oksermann	2.000	1.000	6.600	—	2.100
38	Vana-Vändra	A. Jürgens	E. Kull	2.542	1000-1250	6.000	—	3.492
39	Vee	M. Liivet	J. Pikner	1.000	500	5.000	—	996
40	Viluvete	K. Assafrei	J. Võigemast	292	81	4.000	—	397
41	Voltveti	A. Pahk	J. David	2.417	1.250	7.233	250	2.076
42	Võlla	J. Tarkpea	M. Tomberg	1.000	300	8.000	100	1.651
K o k k u . .				51.807	51.434	255.416	1.753	70.879

Märkus: Sekret. palgamääradele on ligiarvatud ka Maak. val. poolt saadud lisapalk.

Järvamaa vallavalitsuste ametnikud ja nende palgad 1924 a.

Järjekorra Nr.	Valla nimetus	V a l i t u d		Ametnikkude palgad kuus mk.				Elanikkude arv
		Vallavane- maks	Sekretää- riks	Valla- vanem	Valla- vanema abid	Sekretäär	Koolivanem	
1	Albu	J. Valter	R. Reinvaldt	2000	1000	7000	—	3814
2	Alliku	M. Vilibert	J. Nurk	1250	250	6000	250	2404
3	Ambla	H. Berendsen	J. Hummel	2000	1000	7000	—	4073
4	Anna	M. Stenberg	K. Tõugu	1500	500	5000	—	1424
5	Einmanni	J. Lüsi	J. Eiskop	1500	750	6000	200	1589
6	Esna	G. Neeter	A. Vilms	2000	1000	6000	—	3547
7	Kapu	A. Vatsel	J. Tallo	500	165	5000	—	1062
8	Kirna	K. Jõesuu	J. Kerge	800	75	5000	—	1005
9	Koigi	M. Meeder	Ed. Vainomets	3000	1000	6000	—	2819
10	Kuksema	A. Lätte	V. Soplepmann	2500	1000	6000	300	2335
11	Käru	A. Gross	M. Schiffer	2000	1000	5500	—	1930
12	Lehtse	A. Jairus	G. Laupa	2500	1500	6000	—	3710
13	Liigvalla	K. Krusamägi	J. Nugis	1500	600	6000	—	2471
14	Mäo	J. Neumann	O. Pallo	2500	1500	6000	—	2354
15	Nõmküla	J. Sipper	J. Sellis	2000	1000—300	6000	1000	2946
16	Särevere	J. Tirmann	J. Parts	1500	300—350	6000	100	3418
17	Vahastu	T. Peekmann	H. Post	1000	125	5000	—	612
18	Veinjärve	A. Suurkivi	P. Retsnik	3500	500	7000	200	4577
19	Väätsa	M. Reimann	A. Mangmann	1375	300	6300	100	1882
20	Võhmuta	J. Möll	F. Schmidt	2800	250	7800	100	2762

Petserimaa vallavalitsuste ametnikud ja nende palgad 1924 a.

Järjekorra Nr.	Valla nimetus	V a l i t u d		Ametnikkude palgad kuus mk.				Elanikkude arv
		Vallavane- maks	Sekretää- riks	Valla- vanem	Valla- vanema abid	Sekretäär	Kooli vanem	
1	Irboska	D. Rakitin	Jõgeva	5000	3750	6500	—	8365
2	Järvesuu	J. Helü	F. Luu	3000	800	4000	41.66	4875
3	Kulje	V. Speranski	I. Pöder	3000	500	5500	—	5350
4	Laura	A. Jeger	A. Nestra	5000	—	6000	—	5509
5	Mäe	P. Alver	P. Ubina	2500	750	6000	—	3154
6	Meremäe	N. Rammula	J. Tamm	4500	1000	6000	—	5567
7	Petseri	P. Birjukov	K. Toom	5000	4000	5000	—	6663
8	Rootovo	F. Perlov	J. Tamm	4000	800	6000	—	4873
9	Satserinna	J. Mürsepp	V. Laats	4000	500	6000	—	3194
10	Senno	V. Jefimov	J. Varent	5000	4000	6000	—	7780
11	Vilo	N. Lind	B. Makson	3000	2500	5000	—	6785

Vallasekretääride täienduskursused

algavad: Tartu I. kursus 10. juulil, Tartu II. kursus 1. augustil, Tallinna I. kursus 14. juulil, Tallinna II. kursus 16. juulil, kui teisele kursusele lektorisi leidub. Viljandis kavatsatud kursus jääb pidamata, sest seal ei leita lektorisi, ka olla Viljandimaa vallasekretääride enamuse kodulinna kursuste vastu. Selle asemel korraldakse võimaluse korral, mis lektoritest oleneb, Tallinnas teine kursus Pärnumaa ja Viljandimaa sekretääride ning nende jaoks, kes Tartu ja Tallinna I. kursustele ei pääsenud — ruumi puudusel. Tartus peetakse kur-

sused Õpetajate seminaari ruumes, Tallinnas XVIII. algkooli ruumes Laial uul. Nr. 25.

Lektoriteks on Maakondade Liidu poolt palutud: Tallinna kursustele: Administr. asjade Peaval. juhataja E. Maddisson, õigusteadlane A. Kann, kirjanik E. Peterson, majandusteadlane N. Köstner, raamatupid. Trukkel, haridusosak. juh. J. Reintam, administr. osak. juh. E. Öunapuu, arhivaar T. Laur ja Maak. Liidu sekretäär H. Avikson; Tartu kursustele: prof. N. Maim, Riigikohtu prokuröör R. Rägo, Rahukogu liige K. Mätlik, õigusteadlane V. Jõuram, ülikooli lektor J. V. Veski, administr. osak. juh. E. Öunapuu, prof. J. Uluots, kohtuuriija K. Tassa j. n. e.

Küsimused ja vastused.

Küsimus Nr. 19.

Kas on seaduslikku alust omavalitsuse ametniku kuritegevust ametiasjus, näit. kassaraamatu võltsimist ühes raha kõrvaldamisega, iganemise tõttu ära lõpetada, ametnikku kohtu alla mitte anda ja teda ametisse edasi jätta?

H. T.

Vastus:

Kõik süüteod — nii üldised, kui ka ametlised, — peale N. S. §§ 161 ja 162 ette nähtud, kuuluvad aegumisele (N. S. § 158) ning kohtuline toimetus, kui aegumine tõestatud, lõpetakse kohtu poolt (Kr. K. P. S. § 277). „Et aegumise möödumisel toimingud, milles süüteo tundemärgid, seaduse järele jäävad unustusse, s. t. loetakse kui mitte-olemasolevateks, ei või süüteo kordasaatja süü kohta olla mingisugust arutamist“. (Senati üldkoosoleku otsus 1895 a. Nr. 16), siis puudub igasugune seadusline takistus ametisse edasi jätmiseks.

Küsimus Nr. 20.

Kas on vallavalitsused kohustatud ametiasutuste nõudmise peale surmatunnistusi väljaandma, kui vallavalitsusel teada on, et kõne all olev isik surnud on?

Vallasekretäär L.

Vastus:

Surmatunnistusi oleksid kohustatud välja andma vallavalitsused sel juhtumisel, kui vallavalitsustes oleks Südametunnistuse vabaduse seaduse (Собр. Узак. и Рас. Прав. 1917 a. Nr. 188) § 8 põhjal sisseseatud kodanline registreerimine, ja siis ka ainult asjaosalistele. Ametasutused võiksid üldisel alusel vallavalitsustelt neid huvitavaid andmeid nõuda. Käesoleval juhtumisel ei ole valla-

valitsused isegi õigustatud kellegile surmatunnistusi väljaandma, sest nad perekonnaseisu registreerimist ei toimetata. Nad on aga kohustatud kellegi surmast neil olevaid andmeid andma, sest üldkubermangu seaduse (Vene Sead. Kogu II k.) § 18 märkuse lisa § 17 p. 10 põhjal pidasid vallavanemad „Kogukonda kuuluvate isikute täieliku ja täpse nimekirja“ ning praegu meil maksvate valimiseaduste (vallanoukogu, maakonnanoukogu ja riigikogu) järele on vallavalitsuste ülesandeks hääleõigusliste kodanikkude nimekirjade pidamine.

Küsimus Nr. 21.

Kas võib vallavalitsus kergema karistuse alla kuuluvaid isikuid (1—2 päeva aresti), kui nad vallavalitsuse kaudu edasi saata tulevad, ühe saatjaga edasi saata?

Vallasekretäär L.

Vastus:

Vangiseaduse (Устав о содержащихся под стражей, Vene Sead. Kogu, XIV k.) § 372 järele saadetakse maakondades kohtulistes ja administratiiv asjades kinnipeetuid ja linna toimetatavaid isikuid kindla valve all (под надежным прикрытием), mis koosneb küllaldase (достаточно) saatjate arvust.

Teiselt poolt aga, nagu seda näha võib üldkubermangu seaduse (Общее учреждение губернского, Vene Sead. Kogu, II k.) § 849 märkuse p. 2, määrab saatjate nõutavat (необходимое) arvu maakonna politsei, kelle korraldusel vange saadetakse.

Sellest järgneb, et ettepanud küsimust peaks igal üksikul juhtumisel otsustama mitte vallavalitsus, vaid politsei.